

Zanikanje argumentov

Ovreči

Dokazati da je argument napačen; pokazati, da je nekaj napačno.

Slovar Merriam-Webster

Poleg tega, da se učenci_ke naučijo sestavljati in prepoznavati zdrave argumente, bi morali obvladati tudi razstavljanje argumentov, v njih opaziti napačno logiko in šibke utemeljitve. Ta učna priprava omogoča učencem_kam, da opazijo in ovržejo argumente iz člankov v novicah.

Trajanje	90 minut
Nivo znanja učencev_k	Začetniki_ce, nadaljevalni_e, napredni_e
Materiali	<ul style="list-style-type: none">• Pisalo in papir• Dostop do telefona/računalnika• Tabla
Splošni cilji	Kritično mišljenje, Argumentacija, Zavračanje, Informacijska pismenost
Dejavnosti	<ol style="list-style-type: none">1. Teorija — 15 minut — frontalno Učitelj_ica učence_ke seznani z zavračanjem in strategijami zavračanja. <i>Cilj: učenci_ke razumejo osnove zavrnitve.</i>2. Vaja 1 — 15 minut — pari Učenci_ke imajo nalogo, da iz zadanega članka izluščijo argumente.

	<p><i>Cilj: učenci_ke izboljšajo sposobnosti kritičnega branja in argumentiranja.</i></p> <p>3. Predstavitev — 20 minut — razred</p> <p>Skupine poročajo in razpravljajo o argumentih, ki so jih našli. <i>Cilj: učenci_ke razmislijo o svojem delu in začnejo iskati napake v predstavljenih argumentih.</i></p> <p>4. Vaja 2 — 20 minut — pari</p> <p>Učenci_ke delajo na zavračanju prej najdenih argumentov. <i>Cilj: učenci_ke urijo svoje veščine zavračanja.</i></p> <p>5. Predstavitev — 20 minut — razred</p> <p>Učenci_ke predstavijo svoje delo in razpravljajo o moči in kakovosti svojih poskusov zavrnitve. <i>Cilj: učenci_ke razmišljajo o svojem delu in razpravljajo o strategijah zavrnitve.</i></p>
Ključne besede	Argumentacija, negacija, kritično branje
Pedagoški nasveti in priporočila	<ul style="list-style-type: none"> • Preden se potopite v zavrnitve, bi morali obravnavati vsaj »Osnovna struktura argumentov.« Priporočljiva sta »Napredna argumentacija« in »Logične zmote v argumentih«. • Ta učna priprava je glede zahtevnosti prilagodljiva glede na članke (tj. argumenti), ki se jih odločite uporabiti v razredu. • Ko učenci_ke obvladajo osnovno strukturo argumentov (teza, razlaga, primer, učinek), bodo začeli_e prepoznavati argumente v katerem koli članku, zato lahko brez skrbi poiščete članke, ki razpravljajo o temah, pomembnih za vaš razred ali okolje. Skoraj vsak članek bo zadostoval, če želite vaditi zavračanje na splošno. Nekaj primerov smo navedli pod »Viri«.

Teorija

Kako ovreči argument? Predstavimo si ovržbo skozi metaforo. Če si argument predstavljate kot drevo, pri čemer listi predstavljajo primere, veje tezo argumenta, deblo razlago in korenine učinek, je naloga zavrnitve najučinkovitejše uničenje tega drevesa.

Najlažja stvar, ki jo lahko naredimo, je, da začnemo puliti liste, kar našemu drevesu ne škoduje veliko. Podobno predpostavimo, da zanikamo samo primere argumenta. V tem primeru argumentu ne škodimo toliko. To je zato, ker ovržemo le ta konkreten primer, namesto da bi razstavili njegovo logiko.

Naslednja stvar, ki bi jo lahko naredili, je, da začnemo lomiti veje – kar bi v argumentu pomenilo, da se ne strinjamo z tezo. To naredi nekaj škode, vendar ne veliko, če se ne lotimo dodatnega zavračanja/uničevanja drevesa. Mogoče dokažemo, da pot do njihovega cilja ni optimalna, a to je približno toliko, kot lahko naredimo.

Nazadnje, če posežemo po sekiri in našemu drevesu posekamo deblo – ali ovržemo logiko za argumentom, razlago, zakaj je teza resnična – začnemo povzročati resnično škodo, še vedno pa si drevo lahko opomore.

Edini končni način za uničenje našega drevesa (ali argumenta) je, da mu izpulimo korenine ali dokažemo, da učinek argumenta, ki ga zavračamo, ne obstaja, ni pomemben ali da nam zanj ni potrebno skrbeti (tj. da obstajajo pomembnejše stvari, s katerimi bi se morali ukvarjati).

Toda potegniti drevo iz zemlje je neverjetno težko, če ga prej nismo posekali. Veliko lažje je lomiti veje brez listov in posekati drevo brez vej. Tako deluje tudi zavrnitev. Zelo redko bomo kdaj zanikali samo en del argumenta. Na splošno se bomo poskušali lotiti več delov.

Podobno kot argument ima tudi zavrnitev strukturo. Čeprav si te strukture ni treba zapomniti in je niti ni treba znati recitirati na pamet, je uporabna za učence_ke, še posebej, če so začetniki_ce. V tem primeru priporočamo, da učencem_kam dovolite uporabo spodaj navedene strukture in vprašanj. Uporabite projektor ali pametno tablo ali pa zagotovite izročke/pošljite naslednji razdelek te učne priprave učencem_kam digitalno.

Struktura zavrnitve

1. »Pravijo...« – Učenci_ke naj ugotovijo, na kaj točno odgovarjajo, tako da navedejo bistvo posamezne točke nasprotne strani.
2. »Ne strinjamo se...« – Treba je ugotoviti, s čim točno se ne strinjajo – z logiko argumenta, obsegom učinka, relevantnostjo?
3. »Ker...« – Navedi je treba enega ali več razlogov, zakaj je nestrinjanje upravičeno.
4. »Zato...« – Razlaga, kaj je zavrnitev dosegla in kako je premagala argument.

Poleg zgoraj opisane strukture je tukaj nekaj vprašanj, ki si jih lahko učenci_ke zastavijo, da odkrijejo, kaj je v argumentu šibka točka. Seznam je razvrščen glede na tisto, kar je najtežje doseči, a je tudi najučinkovitejše pri zavračanju argumentov:

Izpodbijanje relevantnosti argumenta – UČINEK

- Ali ta argument vpliva na obravnavano temo/ustrezne deležnike? Je ta učinek dovolj pomemben?
- Ali bi nas to moralo skrbeti (bolj kot druge skrbi)?
- Ali so zainteresirane strani (najbolj) pomembne za to temo?

Oporekanje mehanizaciji argumenta - RAZLAGA

- Ali je logika razlage pravilna ali obstajajo premise in/ali sklepi, ki ne sledijo preostali razlagi? Ali je govorec_ka zagrešil_a očitno logično napako (sklicevanje na avtoriteto ali čustva brez analize, predpostavlja da je nekaj, kar je treba dokazati, samo po sebi res...)?
- Ali obstajajo kakšni drugi razlogi/mehanizmi, ki bi lahko ovrgli logiko?

Blažitev posledic argumenta - TEZA

- V kolikšni meri je mogoče učinek argumentov doseči z drugačnimi sredstvi od tistega, za katerega se argument zavzema?
- Je predstavljena škoda/koristi res tako pomembna ali obstajajo pomembnejši vidiki?

Obravnava primerov v argumentu - PRIMER:

- Ali je primer reprezentativen? Ali kaže, da obstaja težnja, da se nekaj zgodi, ali opisuje en sam dogodek?
- Je vir vreden zaupanja?

Vaja

Učenci_ke naj delajo v parih 15 minut. Če delate z veliko skupino, jih razdelite v skupine po največ 4. Za to vajo morajo učenci_ke prebrati dodeljeni članek in izluščiti vse argumente, ki jih najdejo v članku. Za vsak argument, ki ga najdejo, morajo izpolniti vsak element osnovne argumentacijske strukture (teza, razlaga, primer, učinek).

Argumenti, ki jih srečamo v medijih, pogosto ne sledijo dosledno osnovni strukturi argumenta, ampak podajajo teze in pojasnila v poljubnem vrstnem redu. Ta vaja bo učencem pomagala, da se naučijo, kako prepoznati argumente »v divjini« in razumeti, katere predpostavke so predstavljene.

Oglejmo si na primer ta BBC-jev [članek](#) o domačih nalogah in od tam izluščimo nekaj argumentov.

Trditev: domače naloge igrajo ključno vlogo pri učenčevem_kinem učnem uspehu in obstajajo trdni dokazi iz raziskav, da domače naloge resnično izboljšajo dosežke učencev_k.

Pojasnilo: domače naloge so dobro podprte z raziskavami kot učinkovito orodje za krepitev učenja v razredu, spodbujanje neodvisnih študijskih navad in izboljšanje akademskega uspeha učencev_k. Ponuja priložnosti za vajo in utrjevanje znanja, hkrati pa neguje dragocene veščine, kot sta upravljanje časa in odgovornost. Vendar pa je pretirana domača naloga lahko protiproduktivna, njena učinkovitost pa se med posamezniki_cami razlikuje, kar poudarja pomen uravnoteženega pristopa.

Primer: Študija Ministrstva za izobraževanje je pokazala, da je količina časa, porabljenega za domače naloge, močno napovedala uspeh pri izpitih v srednji šoli. Učenci_ke, ki so na običajno šolsko noč porabili dve do tri ure za domačo nalogo, so imeli skoraj 10-krat večjo verjetnost, da bodo dosegli pet dobrih ocen na zaključnih izpitih, v primerjavi s tistimi, ki niso delali_e nobene domače naloge.

Učinek: Prednosti domačih nalog so bistvene, saj prispevajo k boljši akademski uspešnosti, spodbujajo kritične spretnosti in krepijo sposobnost učencev_k, da uporabijo in utrdijo svoje znanje, kar jih na koncu pripravi na uspeh tako v izobraževanju kot v resničnih situacijah.

Predstavitve

Učenci_ke naj predstavijo in razpravljajo o svojih ugotovitvah. Ali so vsi_e zaznali_e iste argumente? Kakšne so razlike v tem, kako so dojemali argumentacijo, predstavljeno v članku? Je kateri par (ali skupina) napačno razumel katerega od argumentov v članku? Kako zahtevna je bila vaja?

Vaja

Pari (ali skupine) nadaljujejo z delom, tokrat z razvijanjem zavrnitve argumentov iz članka. Učenci_ke naj se sklicujejo na strukturo zavrnitve in zavrnitvena vprašanja, navedena v tej učni pripravi, še posebej, če prvič delajo na zavračanju argumentov. Zanimanje je lahko izziv, tudi za izkušene učence_ke. Dovolite učencem_kam, da uporabljajo internet za raziskovanje.

Da ponudimo primer, se vrnemo k članku o domači nalogi, da ovržemo enega od njegovih argumentov. Uporabili bomo prej predstavljeno strukturo zavrnitve:

Pravijo, da domača naloga pozitivno vpliva na akademski uspeh. **Z njimi se ne strinjamo**, ker precenjujejo vpliv domače naloge na učence_ke kot celoto.

Ker: Čeprav lahko domače naloge pozitivno vplivajo na akademski uspeh, je njihov vpliv omejen in se razlikuje med učenci_kami. Poleg tega argument predpostavlja, da je akademska uspešnost edino merilo uspeha, pri čemer se zanemarjajo drugi ključni vidiki izobraževanja, kot so praktične spretnosti, ustvarjalnost in osebni razvoj.

Zato: z izpodbijanjem ustreznosti in obsega tega argumenta izpodbijamo idejo, da je domača naloga končna determinanta učenčevega_inega uspeha, in poudarjamo potrebo po celovitejšem pristopu k izobraževanju, ki ceni različne veščine in rast poleg akademskih dosežkov.

Pravijo, da domače naloge pozitivno vplivajo na akademsko uspešnost, ker krepijo učenje v razredu in spodbujajo samostojne študijske navade.

Ne strinjamo se z mehanizacijo tega argumenta in njegovo logično veljavnostjo.

Ker: Argument preveč poenostavlja razmerje med domačo nalogo in akademskim uspehom. Predpostavlja, da imajo vsi_e učenci_ke enake koristi od domače naloge, ne glede na razlike v posameznih učnih stilih in potrebah. Poleg tega temelji na predpostavki, da so domače naloge

edini dejavnik, ki prispeva k akademskemu uspehu, pri čemer zanemarja druge ključne spremenljivke, kot so kakovost poučevanja, motivacija učencev_nk in podpora družine.

Torej: z izpodbijanjem mehanizacije in logične veljavnosti tega argumenta pokažemo, da ne moremo zares sklepati, da je domača naloga tako koristna, kot trdijo, kar pomeni, da je njen pozitiven vpliv veliko manjši od tistega, v kar želijo, da verjamete.

Pravijo, da domače naloge pozitivno vplivajo na akademski uspeh, saj študije kažejo, da so učenci_ke, ki opravijo domače naloge, na izpitih boljši.

Ne strinjamo se z zanesljivostjo in reprezentativnostjo navedenega primera.

Ker: Primer temelji na splošnih korelacijah med dokončanjem domače naloge in uspešnostjo na izpitu brez upoštevanja ostalih spremenljivk. Ne upošteva dejavnikov, kot so motivacija učencev_k, učinkovitost učiteljev_ic in kakovost domačih nalog, ki bi prav tako lahko vplivali na rezultate izpitov. Poleg tega primer predvideva univerzalen pristop k izobraževanju, pri čemer spregleda potrebe učencev_k in razlike v sposobnostih.

Torej: Z izpodbijanjem zanesljivosti in reprezentativnosti primera pokažemo, da kljub temu, da primeri, ki jih omenjajo, zvenijo lepo, nas ne morejo pripeljati do sklepa, da je domača naloga tista stvar, ki izboljša ali kvari izobraževalni proces.

Predstavitve:

Učenci_ke naj predstavijo in razpravljajo o svojih strategijah zavračanja. Kaj se jim je zdelo največji izziv? Se jim zdi, da so uspešno ovrgli katerega od argumentov?

Povezane lekcije

Osnovna struktura argumentov, Napredna argumentacija, Logične napake v argumentih

Viri

[BBC – Je vredno delati domače naloge?](#)

[The New York Times - Proti slušalkam](#)

[WIRED – Seveda živimo v simulaciji](#)

[Longreads – V kaosu imigracijskih sodišč](#)